

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 313. Usque Ad Annum 361

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 90117778

§. 58. Arii Mors.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66022)

Sæculum IV.
A. C. 336.

§. LVIII.

Arii mors.

Ruf. I. II.
Socr. c. 37.
Sozom. II.
c. 29.

Illud vero, quod Eusebiani in hoc Concilio sibi maxime perficiendum proposuerant, erat Arii Restitutio in integrum. Is tunc præsens erat, utpote quæ Imperator, ut factorum suorum rationem redderet, acciverat; quippe postquam Jerosolymæ receptus fuisset, Alexandriam iverat, quod speraret, S. Athanasii absentiam rebus suis profuturam; at populus Catholicus redeuntem non sustinuit, & Arii Sectatoribus resistentibus, tumultus exorti sunt, quibus ad Imperatorem delatis, Arius Constantinopolim venire jubetur; non defuere, qui hoc ipsum mandatum Eusebianos a Cæsare exorasse dicerent; utcunque autem hoc sit, Arium, Cæsaris imperio tunc præsentem, in urbe Cæsarea, & ante faciem totius universi ad Ecclesiæ communionem recipere voluerunt. S. Alexander tunc Constantinopoli Episcopus, jam nonagenario major, constantia invincibili illorum molitionibus resistebat, cumque adventum Arii impedire non valuisset, saltem præsentem nullo honore dignatus est; Eusebiani, ut hujus Presbyteri misericordia moveretur, & in Spiritu pacis reciperet, rogabant, aliosque submittebant, qui eorum perfidiæ ignari, rogabant, ut in isto

recipiendo mansuetudinis specimen da-
 ret; respondebat Alexander: *Mansue-*
tudo hæc in Arium in infinitum aliorum
numerum crudelitas foret; Leges Eccle-
siæ non permittunt, me falsa clementiæ
specie illis Decretis contravenire, quæ ego
ipse cum toto Sancto Concilio Nicæno ser-
vanda judicavi.

Eusebiani, experti nihil hic sibi pro-
 desse fraudes, aperte in Alexandrum in-
 vehi, & minari, nisi certo die, quem sta-
 tuebant, Arium reciperet, ipsum sua Se-
 de deponendum, ipsoque in longinquas
 Provincias relegato, alium Episcopum
 subrogandum, qui Ario, & Discipulis ejus
 communicaturus esset. Quanta horum
 hominum esset potentia recens S. Atha-
 nassi exemplum ostendebat, atque ad ex-
 tremam necessitatem redacta videbatur
 Ecclesia; tunc S. Jacobus Nisibitanus, qui
 tunc Constantinopoli degebat, Fidelibus
 suasit; ad Deum recurrerent, & septem
 dierum jejuniis, precibusque cæleste au-
 xilium exposcerent; facile persuasit vir,
 miraculorum, & Prophetiæ dono, quod
 omnes sciebant, præditus; Alexander
 suo exemplo præibat, vanis colloquiis, &
 contentionibus renuntiavit, dumque Eu-
 seabiani clandestinis machinationibus va-
 cant, solus in Templo pacis perseverabat,
 ibique ante altare prona in terram facie,
 flens ubertim, integris noctibus orare
 non cessabat.

Sæculum IV.
 A. C. 336.

Arius.

Epiph. hæc.
 69. n. 10.

Theod. in
Philoth. c. 1.

Socr. I. c. 7.

Euse-

Sæculum IV.

A. C. 336.

*Socr. I. c. 38.**Athan. ad**Serap. pag.*

670.

Eusebiani Imperatori persuaserunt Arium Doctrinam Ecclesiæ tenere; huius fundamento innixi certam diem Dominicam statuunt, qua efficerent, ut ad Communionem recipi deberet; præcedenti Sabbato Constantinus, ut de Ariamente certus esset, in Regiam vocatus interrogat, an fidem Nicænam profiteretur, cui respondit Arius; quod sic, atque hanc ipsam Professionem scriptam petenti, statim tradidit. Ea arte erat concinnata, ut hæresis non appareret, sed solummodo S. Scripturæ verba; rursus quaerere Constantinus, an non aliter, quam hic expressum esset, crederet, subjungens: *si sincera mente loqueris, ne timeas, Deum in veritatis testimonium invocare, si autem pejeras, Dei vindictam time!* juravit Arius, nunquam se dixisse, aut scripsisse aliud, quam in hac charta contineretur, nec unquam errores docuisse, propter quos Alexandria fuisset condemnatus. Fuere, qui dixerint, chartam, quam manu tenebat, fuisse Symbolum Nicænum, simul vero sub brachio aliam pressisse, quam vera ejus Doctrina continebatur, ad quam etiam suum juramentum referri voluisse. Sed, ut ut hæc fuerint, hoc juramento deceptus Imperator, vocato ad se Alexandro, ait; homini salutem suam quaerenti, auxiliatricem manum esse porrigendam; Alexander, veriora Imperatori de-

Libell. Marc. & Faust. p. 18.

monstrare conatus, ubi his sermonibus irritari vidit, tacuit, & recessit. Sæculum IV.
A. C. 336.

Eusebiani ab Imperatore revertenti occurrunt, Arium comitantes, quem pariter Regia egredientem susceperant medium, & per urbem ovantes deducebant, ut ab omnibus videretur. Ipsa hora ad Ecclesiam eum ducere volentibus, restit Alexander; tum ipsi minaciter agebant; se auctoribus Arium ipso invito Constantinopolim fuisse advocatum, se quoque effecturos, ut ipso invito etiam ad Communionem die postera susciperetur, & Eusebius Nicomediensis ad Alexandrum hisce verbis, *si sponte tua, inquit: recipere nolis, crastina, ubi illuxerit, tecum in Ecclesiam deducam, an tu resistes? & quibus vivibus?* Alexander dolore obrutus, statim duobus tantum comitantibus, quorum unus erat Macarius Presbyter Alexandrinus, Ecclesiam intravit; ibi vir senex, & Sanctus, largissime lachrymis perfusus, & ante altare se prosternens, facie terram tangente orabat: *Domine! si futurum est, ut crastina Arius in Ecclesiam recipiatur, eripe servum tuum de hoc Mundo; aut si adbuendum Ecclesie tue misereris (scio autem, quod miserturus sit) vide Eusebii insolentiam, & judica! ne hæreditatem tuam contemptui haberi permittas! Arium ex vivis tolle! ne si Ecclesiam tuam ingressus fuerit,*

Athan. I.

cont. Arian.

Id. ad Sed. rap. p. 67c.

Arii funestus exitus.

Sæculum IV. rit, simul cum eo hæresis invecta videatur

A. C. 336. Alexandro die Sabbati circa horam ter-

tiam pomeridianam ita orante, Eusebium adhucdum Arium quasi pompa triumphali circumducebant, qui jam victoriae laurus levibus dictis animi vanitatem perdebat. Prope aream Constantini, quæ statua Porphyrica stabat, tremore, & conscientiae remorsu correptus, urgente simul quadam necessitate corporis, locum publicum levandæ alvo commodum petiit, qualia in magnis urbibus non deerant.

Socr. 1. c. Cum talis locus post areæ illius domus
38. *Et ibi* fuisset indicatus, intravit, & post aliquam
Vales. moram a requirentibus, magna sanguinis copia emissa, ibi inventus est mortuus.

Hujus mortis rumore per urbem sparsa, Fideles ad Ecclesiam concurrunt, et gratiam visibilem, qua veritatem defendisset, Deo gratias acturi, nec Arii fatum, causæ naturalis, sed orationis effectum

Greg. Naz. æstimabant, quem Alexander, & Jacobus
or. 16. Nisibitanus a Deo impetraverant; atque

Ambr. 1. de horrendam hanc mortem cum fati Juda
fide. Grat. proditoris æquiparabant, cujus impietatem Arius esset imitatus. Alexander altera die summo cum gaudio inter solos

6. 9. Fideles S. Sacrificium celebravit, agens Deo gratias, cujus auxilium in tanta Ecclesiæ necessitate non defuisset. Constantinus digitum Dei agnoscens, Arii perjurium celeriter ulciscens, vere hæ-

reticum fuisse credidit, eo firmiter impo-
 sterum Nicænæ fidei inhæsurus. Pluri-
 bus Arianorum tristis casus conversionis
 occasio fuit, qui autem in errore perse-
 verarunt, veneficio sublatum esse virum,
 affirmabant; ita quidem de hac morte
 diversi diversa sentiebant, omnibus ta-
 men in eo, quod naturalis non fuisset, con-
 sentientibus. Plurimi turmatim ad mor-
 tis locum visendum currebant, qui exin-
 de ab omnibus abominabilis habitus, al-
 terque alterum monere, ut sedem fune-
 stam vitaret. Donec tandem quidam Aria-
 nus potens, & dives ibi domum extruxit,
 & mutata ædificii forma facti memoriam
 delevit.

Sæculum IV.
 A. C. 336.

Socr. II.

c. 30.

§. LIX.

Imperator ad S. Antonium scribit.

Ex deserto erumpens S. Antonii fama us-
 que ad aures Imperatoris pervasit,
 qui ad eum cum duobus filiis Constantio,
 & Constante epistolas dedit, Patrem ap-
 pellans, & petens responsum. Antonius,
 acceptis litteris nihil turbatus, Monachos
 convocat, & nolite mirari, inquit: quod
 Imperator ad nos scribat, nempe homo est,
 sed magis obstupescite, quod Deus volue-
 rit scribere legem hominibus, & per Filium
 suum nobis locutus sit; tum has litteras
 aperire volebat, dicens, se hominem ru-
 dem his respondere non posse; sed cum

vita Ant.
 c. 28.
 Hier. Chr.
 an. 337.

Hist. Eccles. Tom. III.

Y

Mo-